

การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิด
ต่อภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง



นางสุนี ประเสริฐศรี

โครงการศึกษาอิสระนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
ปีการศึกษา 2548
ลิขสิทธิ์ของจุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

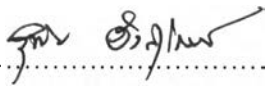
**A STUDY OF USING EMPOWERMENT AND COGNITIVE RESTRUCTURING
PROGRAM ON DEPRESSION IN ADOLESCENTS,
PHOTHONG DISTRICT, ANGTHONG PROVINCE**

Mrs. Sunee Prasertsri

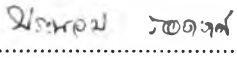
**A Study Submitted in Partial Fulfillment of the Requirements
For the Degree of Master of Nursing Science in Mental Health and Psychiatric Nursing
Faculty of Nursing Chulalongkorn University
Academic Year 2005**

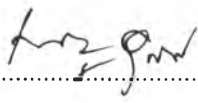
หัวข้อโครงการศึกษาอิสระ การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและ
การปรับเปลี่ยนความคิดต่อภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น
อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
โดย นางสุนี ประเสริฐศรี
สาขาวิชา การพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ


คณะพยาบาลศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย อนุมัติให้นำโครงการศึกษาอิสระ
ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรปริญญาพยาบาลศาสตรบัณฑิต


.....คณบดีคณะพยาบาลศาสตร์
(รองศาสตราจารย์ ร.ต.อ. หญิง ดร. ยุพิน อังสุโรจน์)

คณะกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ


.....ประธานคณะกรรมการสอบ
(ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี)


.....อาจารย์ที่ปรึกษา
(อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ)


.....กรรมการ
(นางจันรรจา บำเหน็จพันธุ์)

ศูนย์ ประเสริฐศรี: การศึกษาการใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและ
การปรับเปลี่ยนความคิดต่อภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง
(A STUDY OF USING EMPOWERMENT AND COGNITIVE
RESTRUCTURING PROGRAM ON DEPRESSION IN ADOLESCENTS,
PHOTHONG DISTRICT, ANGTHONG PROVINCE)
อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. เพ็ญพักตร์ อุทิศ, 124 หน้า

โครงการศึกษาอิสระเรื่องนี้มีวัตถุประสงค์ เพื่อเปรียบเทียบคะแนนภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น
ก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิด เป็น
การศึกษาแบบกลุ่มเดียววัดก่อนและหลัง (One group pre-post test design) กลุ่มตัวอย่างคือ
วัยรุ่นชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนวัดทางพระ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัดอ่างทอง ที่มีภาวะ
ซึมเศร้า ซึ่งได้รับการคัดเลือกแบบเฉพาะเจาะจงตามเกณฑ์คุณสมบัติ จำนวน 25 คน เครื่องมือที่
ใช้ในการศึกษา คือ โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิด เครื่องมือที่
ใช้ในการกำกับการศึกษา ได้แก่ แบบประเมินแหล่งพลังอำนาจ และแบบประเมินความคิด
อัตโนมัติด้านลบ โดยเครื่องมือทั้ง 3 ชุดนี้ได้ผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหาจากผู้ทรงคุณวุฒิ 3
ท่าน ส่วนเครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลก่อนและหลังการศึกษา คือ แบบคัดกรองภาวะ
ซึมเศร้าในเด็ก CDI (Children' s Depression Inventory) โดยเครื่องมือกำกับการศึกษาและ
เครื่องมือรวบรวมข้อมูลมีความเชื่อมั่น แอลฟาครอนบาค เท่ากับ .89, .95 และ .83 ตามลำดับ
วิเคราะห์ข้อมูลโดยหาค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และวิเคราะห์ความแตกต่างของค่าคะแนน
โดยการทดสอบค่าที

ผลการศึกษาพบว่า

คะแนนเฉลี่ยภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่น โรงเรียนวัดทางพระ อำเภอโพธิ์ทอง จังหวัด
อ่างทอง หลังได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิดมีค่าต่ำกว่า
ก่อนได้รับโปรแกรม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 ($t=7.22$)

สาขาวิชาการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวช
ปีการศึกษา 2548

ลายมือชื่อนิสิต.....*ศูนย์ ประเสริฐศรี*
ลายมือชื่ออาจารย์ที่ปรึกษา.....*[Signature]*

4777825036 : MAJOR MENTAL HEALTH AND PSYCHIATRIC NURSING

KEY WORD: DEPRESSION / ADOLESCENTS / EMPOWERMENT AND COGNITIVE
RESTRUCTURING

SUNEE PRASERTSRI : A STUDY OF USING EMPOWERMENT AND
COGNITIVE RESTRUCTURING PROGRAM ON DEPRESSION IN
ADOLESCENTS, PHOTHONG DISTRICT, ANGTHONG PROVINCE

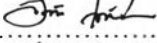

ADVISOR : PENPAKTR UTHIS , Ph.D., 124 pp.

The purpose of this independent project study was to compare depression scores of adolescents before and after receiving empowerment and cognitive restructuring program. A One-Group pre-post test design was utilized. The purposive sample consisted of 25 depressed high school adolescents in Wadthangpha school, Phothong district, Angthong province who met the inclusion criteria. The instruments utilized in this study composed of empowerment and cognitive restructuring program and two monitoring questionnaires including Sources of Power Questionnaire and Automatic Thought Questionnaire. These instruments were validated for content validity by 3 experts. Pretest and posttest data were collected using the Children's Depression Inventory (CDI). The Cronbach's alpha coefficient reliability of the monitoring and data collecting questionnaires were .89, .95 and .83, respectively. Statistical techniques used in data analysis were mean, standard deviation and dependent t-test

Major results of the study were as following :

The mean depression scores of adolescents after receiving the empowerment and cognitive restructuring program were significantly lower than before the intervention at the p.05 level ($t = 7.22$).

Field of study Mental Health and Psychiatric Nursing
Academic year 2005

Student's signature.....
Advisor's signature.....

กิตติกรรมประกาศ

โครงการศึกษาอิสระนี้สำเร็จได้ด้วยความกรุณาของ อาจารย์ ดร.เพ็ญพักตร์ อุทิศ อาจารย์ที่ปรึกษาโครงการศึกษาอิสระ ผู้ซึ่งให้ข้อคิดเห็น คำแนะนำ ตลอดจนแก้ไขข้อบกพร่องต่างๆ ด้วยความเมตตา เอาใจใส่ และให้กำลังใจแก่ผู้ศึกษาอย่างสม่ำเสมอโดยตลอด ผู้ศึกษารู้สึกซาบซึ้งและประทับใจความกรุณาของท่านเป็นอย่างยิ่ง จึงขอกราบขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ประนอม รอดคำดี คุณจำนรรจา บำเหน็จพันธุ์ ประธานและกรรมการสอบโครงการศึกษาอิสระ ที่กรุณาให้ข้อคิดเห็นที่เป็นประโยชน์และคำแนะนำ ทำให้โครงการศึกษาอิสระฉบับนี้มีความสมบูรณ์ยิ่งขึ้น

ขอกราบขอบพระคุณ ผู้ทรงคุณวุฒิทุกท่าน และคุณกัลญา แก้วอินทร์ ที่ได้กรุณาให้ข้อเสนอแนะและข้อคิดเห็นอันทรงคุณค่า และเป็นประโยชน์ต่อการปรับปรุงแก้ไขในการศึกษาครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณอธิบดีกรมสุขภาพจิตที่ให้ทุนการศึกษาในครั้งนี้

ขอกราบขอบพระคุณ นายแพทย์ไพศาล ต้นคุ้ม อดีตผู้อำนวยการโรงพยาบาลโพธิ์ทอง นายแพทย์ปริญญา ภัทรคามินทร์ ผู้อำนวยการโรงพยาบาลโพธิ์ทอง คุณจารวิ จันทราภิรมย์ หัวหน้ากลุ่มการพยาบาล ที่สนับสนุนการศึกษาต่อในครั้งนี้ และขอขอบคุณเจ้าหน้าที่ศึกษาพิเศษและเจ้าหน้าที่โรงพยาบาลโพธิ์ทองทุกท่าน ที่ให้ความช่วยเหลือและเป็นกำลังใจให้เสมอมา

ขอกราบขอบพระคุณ อาจารย์ประพจน์ บุญอำไพ ผู้อำนวยการโรงเรียนวัดทางพระ อาจารย์ทุกท่านและกลุ่มตัวอย่างทุกคนที่ให้ความร่วมมือในการศึกษาครั้งนี้เป็นอย่างดียิ่ง
สิ้นสุดกระบวนการ

ท้ายนี้ขอกราบขอบพระคุณ บิดา-มารดา รวมทั้งพี่ๆทุกคน และขอขอบคุณ ร.ท. สมยศ และ ค.ญ.วันสนันท์ ประเสริฐศรี ที่ให้ความช่วยเหลือ มอบความรัก เป็นกำลังใจและความห่วงใยแก่ผู้ศึกษาตลอด

คุณค่าแห่งความดี และประโยชน์ใดๆ อันเกิดจากโครงการศึกษาอิสระฉบับนี้ขอมอบให้เป็นพลังอันยิ่งใหญ่แก่ทุกคนที่ได้กล่าวมาแล้ว รวมทั้งกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นวัยรุ่นที่มีภาวะซึมเศร้าทุกท่าน ให้มีสุขภาพกายและสุขภาพใจที่สมบูรณ์ตลอดไป

สารบัญ

| | หน้า |
|--|------|
| บทคัดย่อภาษาไทย..... | ง |
| บทคัดย่อภาษาอังกฤษ..... | จ |
| กิตติกรรมประกาศ..... | ฉ |
| สารบัญ..... | ช |
| สารบัญตาราง..... | ซ |
| บทที่ 1 บทนำ | |
| ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา..... | 1 |
| วัตถุประสงค์ของ โครงการศึกษาอิสระ..... | 8 |
| แนวคิดเหตุผลและสมมติฐานการศึกษา..... | 8 |
| ขอบเขตโครงการศึกษาอิสระ..... | 11 |
| คำจำกัดความที่ให้ในการศึกษา..... | 11 |
| ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ..... | 13 |
| บทที่ 2 เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง | |
| ความรู้ทั่วไปเกี่ยวกับวัยรุ่น..... | 15 |
| แนวคิดทฤษฎีเกี่ยวกับภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่น..... | 20 |
| แนวคิดเกี่ยวกับการพยาบาลสุขภาพจิตและจิตเวชในวัยรุ่นที่มีภาวะซึมเศร้า..... | 34 |
| แนวคิดทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิด..... | 36 |
| โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิด..... | 43 |
| เอกสารงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง..... | 45 |
| กรอบแนวคิด..... | 49 |
| บทที่ 3 วิธีดำเนินการศึกษา | |
| ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง..... | 50 |
| เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา..... | 51 |
| วิธีดำเนินการศึกษา..... | 63 |
| การวิเคราะห์ข้อมูล..... | 71 |
| บทที่ 4 ผลการวิเคราะห์ข้อมูล..... | 73 |
| บทที่ 5 สรุปผลการศึกษา อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ..... | 79 |
| รายการอ้างอิง..... | 91 |

สารบัญ (ต่อ)

| | หน้า |
|--|------|
| ภาคผนวก | |
| ภาคผนวก ก. รายนามผู้ทรงคุณวุฒิ..... | 103 |
| ภาคผนวก ข. สถิติที่ใช้ในการศึกษา..... | 105 |
| ภาคผนวก ค. เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา..... | 108 |
| ใบยินยอมประชากร..... | 123 |
| ประวัติผู้เขียน โครงการศึกษาอิสระ..... | 124 |

| | | |
|---|---|----|
| 1 | คะแนนการรับรู้แหล่งพลังอำนาจ และความคิดอัตโนมัติด้านลบในวัยรุ่นที่มีภาวะซึมเศร้าหลังได้รับการดูแลโดยใช้โปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิด..... | 70 |
| 2 | จำนวนและร้อยละที่แสดงลักษณะทั่วไปของกลุ่มตัวอย่าง..... | 74 |
| 3 | เปรียบเทียบคะแนนเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานของภาวะซึมเศร้าในวัยรุ่นก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิด..... | 77 |
| 4 | เปรียบเทียบความแตกต่างของคะแนนภาวะซึมเศร้าของวัยรุ่นก่อนและหลังได้รับโปรแกรมการเสริมสร้างพลังอำนาจและการปรับเปลี่ยนความคิด..... | 78 |